

Θ.Σ. 1: Ενίσχυση της διαφοροποίησης της οικονομίας (μεταποίηση και αγροδιατροφή)

Ο Θ.Σ. 1 έχει σημαντική χρηματοδοτική βαρύτητα στο Τοπικό Πρόγραμμα, καθώς οι ανάγκες που αφορούν στο συγκεκριμένο Θ.Σ. και προέκυψαν από την ανάλυση SWOT αλλά και τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων με τους τοπικούς φορείς, κατατάχθηκαν σε υψηλές θέσεις κατά τη φάση της ιεράρχησης των αναγκών του Προγράμματος.

Ιδιαίτερα ο κλάδος της αγροδιατροφής είναι εξαιρετικά σημαντικός για την περιοχή και θα επιδιωχθεί η περεταίρω ενδυνάμωσή του με την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των τοπικών προϊόντων και η διασύνδεσή του με τον τουριστικό τομέα.

- **Ανάγκη ΘΣ 1/1: Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών και μη γεωργικών προϊόντων**

Η περιοχή παρουσιάζει μια σταθερή αύξηση της συμμετοχής του α' γενούς τομέα στο τοπικό ΑΕΠ τα τελευταία χρόνια, η οποία σε σημαντικό βαθμό οφείλεται και στην εξειδίκευσή της στην παραγωγή αναγνωρισμένων προϊόντων (ΠΟΠ, ΠΓΕ) καθώς λοιπών χαρακτηριστικών - δυναμικών προϊόντων (κυρίως στους κλάδους τροφίμων και ποτών). Παράλληλα όμως, η περιοχή παρουσιάζει υστέρηση στο βαθμό διασύνδεσης γεωργικής παραγωγής και πρώτης μεταποίησης γεωργικών προϊόντων και χαμηλή εν γένει, προστιθέμενη αξία στο τελικό προϊόν λόγω έλλειψης σήμανσης, χαμηλού βαθμού συσκευασίας-τυποποίησης και επαρκούς όγκου παραγωγής «επώνυμου» προϊόντος. Προκειμένου να αξιοποιηθεί και να διευρυνθεί η υφιστάμενη υψηλή τεχνογνωσία στην παραγωγή συγκεκριμένων προϊόντων, επιδιώκεται η υλοποίηση δράσεων στήριξης του μεταποιητικού κλάδου, με προτεραιότητα σε προϊόντα που αποτελούν συγκριτικό πλεονέκτημα για την περιοχή.

Παράλληλα, προκειμένου να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες που παρουσιάζονται όπως η Στρατηγική της ΕΕ «από το αγρόκτημα στο πιάτο», η σταθερή αύξηση της ζήτησης ελληνικών αγροδιατροφικών προϊόντων σε ξένες αγορές, καθώς και η αύξηση του μεριδίου πωλήσεων των βιολογικά παραγόμενων προϊόντων, θα επιδιωχθεί η στήριξη επενδύσεων που συμβάλλουν στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, στην εξασφάλιση υγιεινών τροφίμων, στη συσκευασία και παροχή πληροφοριών επί της ετικέτας των τροφίμων.

Έτσι, με τις υπο-παρεμβάσεις **1.1 «Ενίσχυση μεταποιητικών μονάδων για την παραγωγή γεωργικών προϊόντων», 1.2 «Ενίσχυση μεταποιητικών μονάδων για την παραγωγή μη γεωργικών προϊόντων» και 1.4 «Ενίσχυση επιχειρήσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας και παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση»** επιδιώκεται η ενίσχυση μεταποιητικών επιχειρήσεων σε συγκεκριμένους κλάδους στους οποίους η περιοχή παρουσιάζει συγκριτικό πλεονέκτημα, με στόχο την αύξηση του βαθμού μεταποίησης και την ενίσχυση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, δίνοντας σημαντική ώθηση στην τοπική οικονομία, τόσο σε όρους προστιθέμενης αξίας όσο και σε όρους απασχόλησης.

Παράλληλα, με την υπο-παρέμβαση **1.7 «Εξοικονόμηση ενέργειας και νερού, ενίσχυση βιο-οικονομίας και κυκλικής οικονομίας»** επιδιώκεται η μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των επιχειρήσεων τροφίμων, ενώ στο πλαίσιο των υπο-παρεμβάσεων **2.1 και 2.2 (Εκπαίδευση τοπικού πληθυσμού στον 1-γενή και 2-γενή τομέα)** προβλέπεται, μεταξύ άλλων, και η υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης σε θέματα που αφορούν στην ορθή διαχείριση των φυσικών πόρων και αποβλήτων, καθώς και σε θέματα κυκλικής οικονομίας.

- **Ανάγκη ΘΣ 1/2: Σύνδεση αγροδιατροφικού τομέα με λοιπούς τομείς της οικονομίας**

Στην περιοχή δεν είναι επαρκής η σύνδεση των χαρακτηριστικών τοπικών προϊόντων, όπως του τοπικού οινικού προϊόντος, με τους λοιπούς τομείς της οικονομίας όπως ο τουρισμός και η εστίαση. Το γεγονός αυτό επισημάνθηκε και κατά τις διαβουλεύσεις με τους τοπικούς φορείς.

Για το λόγο αυτό, στο πλαίσιο των υπο-παρεμβάσεων **1.1 «Ενίσχυση μεταποιητικών μονάδων για την παραγωγή γεωργικών προϊόντων»** και **1.2 «Ενίσχυση μεταποιητικών μονάδων για την παραγωγή μη γεωργικών προϊόντων»** προβλέπεται και η ενίσχυση παρεμβάσεων σε μεταποιητικές μονάδες ώστε αυτές να καταστούν επισκέψιμες, με σκοπό την ανάδειξη του τοπικού αγροδιατροφικού τομέα και τη διασύνδεσή του με τον κλάδο του τουρισμού, την ενίσχυση της εξωστρέφειας των μεταποιητικών επιχειρήσεων και την ενημέρωση των επισκεπτών για τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας και ευαισθητοποίησή τους σε θέματα διατροφής.

Επίσης, στο πλαίσιο της υπο-παρέμβασης **7.1 «Συνεργασία μεταξύ μικρών τοπικών επιχειρήσεων»** προβλέπονται, μεταξύ άλλων, και ενέργειες συνεργασίας τουριστικών επιχειρήσεων με επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού τομέα.

- **Ανάγκη ΘΣ 1-2/3: Ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας και ενδυνάμωση της απασχόλησης**

Η περιοχή εφαρμογής εμφανίζει χρόνια υστέρηση, συγκριτικά με το πανελλαδικό επίπεδο, τόσο στους ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης όσο και στο ύψος της απασχόλησης. Η αναστροφή αυτής της τάσης απαιτεί στοχευμένες πολιτικές που ενισχύουν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής. Βασική επιδίωξη της τοπικής στρατηγικής είναι η ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας και απασχόλησης, με την αξιοποίηση σημαντικών πλεονεκτημάτων που διαθέτουν ο τουριστικός και αγροδιατροφικός τομέας.

Με τις υπο-παρεμβάσεις **1.1 «Ενίσχυση μεταποιητικών μονάδων για την παραγωγή γεωργικών προϊόντων»**, **1.2 «Ενίσχυση μεταποιητικών μονάδων για την παραγωγή μη γεωργικών προϊόντων»**, **1.4 «Ενίσχυση επιχειρήσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας και παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση»** και **1.7 «Εξοικονόμηση ενέργειας και νερού, ενίσχυση βιο-οικονομίας και κυκλικής οικονομίας»** επιδιώκεται η ενδυνάμωση του μεταποιητικού τομέα της περιοχής με έμφαση σε επιλεγμένους κλάδους της αγροδιατροφής, η τόνωση της απασχόλησης και η μείωση του ενεργειακού κόστους των επιχειρήσεων.

Εκτός των ανωτέρω **ΘΣ 1/1, ΘΣ 1/2** και **ΘΣ 1-2/3**, με βάση το περιεχόμενο των υπο-παρεμβάσεων **1.1, 1.2, 1.4** και **2.1** αλλά και λοιπών υπο-παρεμβάσεων που σχετίζονται με το Θεματικό στόχο (**1.7, 2.2** και **7.1**), **δυναμικά εξυπηρετούνται και οι ανάγκες:**

ΘΣ 3/8: Αντιμετώπιση της περιθωριοποίησης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και αποφυγή του κοινωνικού αποκλεισμού

ΘΣ 3/9: Ενίσχυση βασικών και επαγγελματικών δεξιοτήτων του τοπικού πληθυσμού

ΘΣ 3/10: Παροχή κινήτρων για την ένταξη νέων και γυναικών στην αγορά εργασίας

ΘΣ 6/14: Μείωση του ανθρωπογενούς περιβαλλοντικού αποτυπώματος

ΘΣ 7/17: Προώθηση – ενίσχυση καινοτομίας στην περιοχή

σύμφωνα με το συνημμένο «**ΠΙΝΑΚΑ ΣΥΣΧΕΤΙΣΗΣ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ – ΑΝΑΓΚΩΝ**».

Στοιχεία συσχέτισης / συμπληρωματικότητας με το ΣΣ ΚΑΠ και τις ανάγκες αυτού

Η Στρατηγική του Τοπικού Προγράμματος στο ΘΣ 1 παρουσιάζει άμεση συνάφεια με πληθώρα στόχων και αναγκών του ΣΣ ΚΑΠ και συγκεκριμένα:

Ειδικός Στόχος 2 ΣΣ ΚΑΠ:

Ομάδα Αναγκών **2.5 «Βελτίωση θέσης αγροτών στην αγροδιατροφική αλυσίδα μέσω παραγωγής προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας»** και συγκεκριμένα η Ανάγκη «Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων, ιδιαίτερα στους υποκλάδους της μεταποίησης: επεξεργασίας φρούτων-λαχανικών, παραγωγής χυμών, παγωτών, έτοιμων γευμάτων, ζυθοποιίας και αναψυκτικών» και

Ομάδα Αναγκών **2.1 «Επίτευξη βιώσιμου γεωργικού εισοδήματος»,**

οι οποίες εξυπηρετούνται από τις οι υπο-παρεμβάσεις μεταποίησης.

Ειδικός Στόχος 3 ΣΣ ΚΑΠ:

Ομάδα Αναγκών **3.1 «Βελτίωση θέσης αγροτών στην αγροδιατροφική αλυσίδα μέσω παραγωγής προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας»** και συγκεκριμένα οι Ανάγκες «Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση», «Αξιοποίηση εναλλακτικών καναλιών διανομής και ηλεκτρονικού εμπορίου» και «Ενίσχυση της θέσης των α/δ προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού μέσω οικονομιών κλίμακας, τυποποίησης, πιστοποίησης». Οι εν λόγω ανάγκες εξυπηρετούνται από τις υπο-παρεμβάσεις μεταποίησης του τοπικού προγράμματος, οι οποίες συμβάλλουν στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας στο τελικό προϊόν μέσω σήμανσης, συσκευασίας-τυποποίησης και παραγωγής «επώνυμου» προϊόντος, ενώ συμπεριλαμβάνουν και ενέργειες για την βελτίωση της προβολής-προώθησης των προϊόντων.

Ομάδα Αναγκών **3.2 «Ενίσχυση δικτύσεων και συνεργασιών»,** η οποία δύναται να εξυπηρετηθεί από την υπο-παρέμβαση 7.1 «Συνεργασία μεταξύ μικρών τοπικών επιχειρήσεων», στην οποία προβλέπονται ενέργειες συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων.

Ειδικός Στόχος 7 ΣΣ ΚΑΠ:

Ομάδα Αναγκών **7.2 «Βελτίωση και αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού»,** η οποία εξυπηρετείται κυρίως στο πλαίσιο των υπο-παρεμβάσεων εκπαίδευσης 2.1 και 2.2.

Ειδικός Στόχος 8 ΣΣ ΚΑΠ:

Ομάδα Αναγκών **8.1 «Ενίσχυση και διαφοροποίηση της οικονομίας των αγροτικών περιοχών»** και συγκεκριμένα οι ανάγκες «Ενίσχυση της παραγωγικής βάσης των αγροτικών περιοχών και ενίσχυση των διακλαδικών σχέσεων μεταξύ των τομέων της οικονομίας» και «Αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας των αγροτικών περιοχών», οι οποίες εξυπηρετούνται τόσο από τις οι υπο-παρεμβάσεις μεταποίησης όσο και από την υπο-παρέμβαση 7.1 «Συνεργασία μεταξύ μικρών τοπικών επιχειρήσεων».

Ομάδα Αναγκών **8.5 «Προώθηση βιοοικονομίας και κυκλικής οικονομίας στις αγροτικές περιοχές»,** καθώς τόσο στο πλαίσιο των υπο-παρεμβάσεων μεταποίησης, όσο και στο πλαίσιο της υπο-παρέμβασης 1.7 προωθείται η χρηματοδότηση επενδύσεων βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας και η χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, ενώ παράλληλα στο πλαίσιο των υπο-παρεμβάσεων εκπαίδευσης (2.1 και 2.2.) περιλαμβάνονται δράσεις εκπαίδευσης/ενημέρωσης σε θέματα βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας.

Ειδικός Στόχος 9 ΣΣ ΚΑΠ:

Ομάδα Αναγκών **9.1 «Ενδυνάμωση ζήτησης βιολογικών προϊόντων και προϊόντων με σήματα ποιότητας»** και συγκεκριμένα οι Ανάγκες που αφορούν στην αύξηση της παραγωγής/τυποποίησης/μεταποίησης και στην ενίσχυση δράσεων προώθησης προϊόντων ΠΟΠ -ΠΓΕ και βιολογικών προϊόντων που έχουν δυνατότητες εισόδου στις αγορές, καθώς στο πλαίσιο της τοπικής Στρατηγικής επιδιώκεται η υλοποίηση δράσεων στήριξης του μεταποιητικού κλάδου, με προτεραιότητα σε αναγνωρισμένα προϊόντα που αποτελούν συγκριτικό πλεονέκτημα για την περιοχή.

Ομάδα Αναγκών **9.4 «Ολοκληρωμένη αντιμετώπιση της σπατάλης τροφίμων»**, καθώς στο Τοπικό Πρόγραμμα περιλαμβάνονται δράσεις ευαισθητοποίησης του τοπικού πληθυσμού την σπατάλη (υπο-παρέμβαση 6.1) αλλά και των επιχειρήσεων για την απώλεια (υπο-παρέμβαση 2.1) τροφίμων .

Τέλος, εξυπηρετείται και ο **εγκάρσιος στόχος 10** του ΣΣ της ΚΑΠ, «εκσυγχρονισμός του αγροτικού τομέα με την προώθηση και τη διάδοση της γνώσης, της καινοτομίας και της ψηφιοποίησης στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές και την ενθάρρυνση υιοθέτησης τους» μέσω της προώθησης – ενίσχυσης της καινοτομίας, η οποία αποτελεί οριζόντια στρατηγική στο πλαίσιο του τοπικού προγράμματος.

Στοιχεία συσχέτισης/ συμπληρωματικότητας με τις λοιπές εθνικές στρατηγικές

Η σύνδεση του αγροδιατροφικού τομέα με λοιπούς τομείς της οικονομίας, αλλά και η ανάπτυξη της οικονομίας και η ενίσχυση της απασχόλησης, αποτελούν εθνικούς στρατηγικούς στόχους, οι οποίοι αποτυπώνονται και εξειδικεύονται σε σχετικές δράσεις στο **ΕΣΠΑ 2021-27** (Τομεακά Προγράμματα «Ανταγωνιστικότητα», «Αλιεία, Υδατοκαλλιέργεια και Θάλασσα», «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» και «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»), στους πυλώνες 1, 3 και 4 του **Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας**, στο **Στρατηγικό Σχέδιο Κοινής Αγροτικής Πολιτικής της Ελλάδας 2023-2027**, στην Εθνική Στρατηγική για την Κλιματική Αλλαγή, αλλά και στην Εθνική Στρατηγική για την Κυκλική Οικονομία.

Στοιχεία συσχέτισης/ συμπληρωματικότητας με τις λοιπές περιφερειακές στρατηγικές

Η σύνδεση του αγροδιατροφικού τομέα με λοιπούς τομείς της οικονομίας, αλλά και η ανάπτυξη της οικονομίας και η ενίσχυση της απασχόλησης, αποτελούν τμήμα της στρατηγικής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, όπως αυτή αποτυπώνεται στα ενεργά στρατηγικά κείμενα της Περιφέρειας: α) στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας 2021-23** (Αξονες 1, 2, 3 και 4), β) στο **Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-25** (Τομείς Παρέμβασης 1, 2 και 5), γ) **Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτική Ελλάδα» 2021-27** (Προτεραιότητες 1, 2, 4 και 5), δ) στο Περιφερειακό Σχέδιο για την Κλιματική Αλλαγή.

Στοιχεία συσχέτισης / συμπληρωματικότητας με τις κοινοτικές στρατηγικές

Η Τοπική Στρατηγική:

Συμβάλλει στους στόχους της **Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας (Green Deal)**:

- Μέσω της ενίσχυσης της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (στο πλαίσιο των υπο-παρεμβάσεων μεταποίησης και της υπο-παρέμβασης 1.7 περιλαμβάνονται σχετικές ενέργειες) και
- της μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας, μέσω και της αντικατάστασης του μηχανολογικού εξοπλισμού των επιχειρήσεων.

Συμβάλλει στους στόχους της Στρατηγικής **«Από το αγρόκτημα στο πιάτο» (Farm to Fork)**:

- Στην αύξηση της βιολογικής γεωργίας, μέσω της ενίσχυσης της παραγωγής βιολογικών τροφίμων (στο πλαίσιο των υπο-παρεμβάσεων μεταποίησης).
- Βελτίωση της ασφάλειας των τροφίμων, μέσω της βελτίωσης της συσκευασίας των τροφίμων και της παροχής πληροφοριών για τους καταναλωτές επί της ετικέτας αυτών (στο πλαίσιο των υπο-παρεμβάσεων μεταποίησης, ενώ επίσης στην υπο-παρέμβαση 2.1 περιλαμβάνονται προγράμματα εκπαίδευσης σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων).

Συμβάλλει στους στόχους του «Μακρόπνοου οράματος για τις αγροτικές περιοχές» (Long Term Vision For Rural Areas):

- Διαφοροποίησης των οικονομικών δραστηριοτήτων στις αγροτικές περιοχές, με θετικά αποτελέσματα για την απασχόληση και
- Βελτίωσης της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών και αγροδιατροφικών δραστηριοτήτων, μέσω της αξιοποίησης των ιδιαίτερων δυνατοτήτων της περιοχής, σχετικά με την παραγωγή αναγνωρισμένων τοπικών και παραδοσιακών διατροφικών προϊόντων, με θετική επίπτωση στις τοπικές οικονομίες.